

PROTOKÓŁ
z kontroli kompleksowej z zakresu
przeciwdziałania przemocy w rodzinie
w Urzędzie Gminy w Bartoszycach

Kontrola kompleksowa została przeprowadzona w dniach 12-14 października 2016 r. w siedzibie jednostki kontrolowanej, zlokalizowanej pod adresem: 11-200 Bartoszyce, Plac Zwycięstwa 2 oraz w siedzibie podmiotu współrealizującego zadania objęte kontrolą, tj. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej, znajdującym się pod adresem: 11-200 Bartoszyce ul. Pieniężnego 10A. Kontrolę przeprowadził zespół kontrolujący Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, w składzie:

- Agnieszka Bucąła - główny specjalista w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, nr legitymacji służbowej - 24/2015, na podstawie upoważnienia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 05 października 2016 r., nr FK-VI.0030.935.2016 - kierująca zespołem,
- Kamilla Duk - starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, nr legitymacji służbowej - 2/2016, na podstawie upoważnienia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 05 października 2016 r., nr FK-VI.0030.935.2016.

W okresie objętym kontrolą funkcję Wójta Gminy Bartoszyce pełniła Pani Jadwiga Gut. Wójt Gminy Bartoszyce do składania wyjaśnień i oświadczeń w związku z prowadzoną kontrolą, upoważniła:

Panią Krystynę Kubiak – Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bartoszycach, będącą jednocześnie Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego, Panią Renatę Tadorowską – Kierownik Referatu Spraw Społecznych, Promocji i Pozyskiwania Środków Pozabudżetowych.

[dowód: akta kontroli str. 1]

Zakres kontroli

Tworzenie i funkcjonowanie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

1. Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.
2. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.
3. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.
4. Funkcjonowanie zespołu interdyscyplinarnego, w tym realizacja procedury „Niebieskie Karty”.

Okres objęty kontrolą: od dnia 1 stycznia 2015 r. do dnia zakończenia kontroli, tj. do dnia 14 października 2016 r.

Wpis do rejestru kontroli

Zespół kontrolujący dokonał wpisów dotyczących przeprowadzenia kontroli do:

- Książki kontroli Urzędu Gminy w Bartoszycach – w roku 2016, pod pozycją nr 26,
- Książki kontroli Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bartoszycach – w roku 2016, pod pozycją nr 3.

Wykaz aktów prawnych wykorzystanych w kontroli

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390).
2. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 126, poz. 718).
3. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245).

Użyte w protokole skróty

- **Gmina** - oznacza Gminę Bartoszyce,
- **GOPS, Ośrodek** - oznacza Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach,
- **MOPS** – oznacza Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach
- **pracownik socjalny** - oznacza pracownika socjalnego GOPS w Bartoszycach,
- **Program** - oznacza gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- **Ustawa** - oznacza ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- **Rozporządzenie** - oznacza rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”,
- **Procedura „Niebieskie Karty”, Procedura** - oznacza procedurę wskazaną w ww. rozporządzeniu,
- „**NK-A**”, „**NK-C**”, „**NK-D**” - oznacza formularze „Niebieska Karta” wskazane w ww. rozporządzeniu, wypełniane w ramach procedury,
- **Zespół** - oznacza zespół interdyscyplinarny,
- **GKRPA** - oznacza Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bartoszycach.

USTALENIA KONTROLI:

W toku kontroli ustalono, że Gmina Bartoszyce funkcjonuje w oparciu o Statut, a Urząd Gminy w oparciu o Regulamin organizacyjny.

W okresie objętym kontrolą obowiązywał Statut Gminy Bartoszyce uchwalony Uchwałą Nr XXVI/190/2012 z dnia 20 grudnia 2012 r., zmieniony Uchwałą Nr XXXV/288/2013 Rady Gminy Bartoszyce z dnia 29 listopada 2013 r. W Załączniku Nr 3 do Statutu Gminy wskazano Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, jako jednostkę organizacyjną Gminy.

W okresie objętym kontrolą Urząd Gminy Bartoszyce funkcjonował w oparciu o Regulamin Organizacyjny, wprowadzony Zarządzeniem OR.I.0152-3-17/08 Wójta Gminy w Bartoszycach z dnia 31 grudnia 2008 r. ze zmianami.

Kontrolujący, w oparciu o przedstawione dokumenty stwierdzili, że Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bartoszycach funkcjonuje w oparciu o Statut i Regulamin Organizacyjny.

W okresie objętym kontrolą obowiązywały 2 Statuty GOPS nadane Uchwałami:

- Nr XIX/123/2012 Rady Gminy w Bartoszycach z dnia 30 marca 2012 r. ze zmianami,
- Nr XVI/205/2016 Rady Gminy Bartoszyce z dnia 20 maja 2016 r.

W Rozdziale II ww. Statutu wskazano, że GOPS realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

W okresie objętym kontrolą obowiązywały 2 Regulaminy Organizacyjne GOPS ustalone Zarządzeniami Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bartoszycach, tj.:

- Nr 4/2012 z dnia 20 kwietnia 2012 r. z aneksami 1-4,
- Nr 3/2016 z dnia 08 marca 2016 r.

W § 8 ust.7 ww. Regulaminu wśród obowiązków pracownika socjalnego wskazano:

- udział w pracach grup roboczych powołanych do realizacji „Niebieskich Kart”,
- realizowanie procedury „Niebieskie Karty”.

[dowód: akta kontroli str. 2]

I. Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

W toku kontroli stwierdzono, że w okresie objętym kontrolą realizowano dwa programy przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, tj.:

1) „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Bartoszyce na lata 2011 - 2015” przyjęty przez Radę Gminy Bartoszyce Uchwałą Nr XIII/82/2011 z dnia 28 października 2011 r. Program stanowił załącznik do ww. Uchwały.

W Programie zawarto diagnozę zjawiska przemocy w rodzinie dokonaną w oparciu o dane ilościowe pozyskane z Policji, GOPS i GKRPA oraz analizę SWOT. Integralną częścią Programu był „Harmonogram realizacji zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Bartoszyce na lata 2011 – 2015”.

Program zakładał stworzenie skutecznego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez realizację czterech podstawowych działań:

- działania uprzedzające (diagnozujące, informacyjne, edukacyjne),
- działania interwencyjne, kierowane do osób doznających przemocy oraz pouczające i izolujące kierowane do osób stosujących przemoc w rodzinie,
- działania wspierające (psychologiczne, pedagogiczne, terapeutyczne) kierowane do ofiar przemocy,
- działania korekcyjno- edukacyjne kierowane do sprawców przemocy w rodzinie.

Celem głównym Programu było przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zwiększenie skuteczności pomocy dla rodzin, w których ten problem występował.

Cel główny był realizowany poprzez 4 cele szczegółowe, tj.:

- Podniesienie poziomu świadomości społeczeństwa na temat zjawiska przemocy w rodzinie.
- Zwiększenie dostępności i efektywności pomocy rodzinom doświadczającym przemocy, z uwzględnieniem potrzeb wszystkich jej członków.
- Zwiększenie kompetencji zawodowych służb, instytucji i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.
- Zintegrowanie środowisk i działań na rzecz ograniczania zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Bartoszyce.

W Programie wskazano realizatorów i adresatów, miejsce i czas realizacji, przewidywane efekty, źródła finansowania oraz założono jego monitorowanie.

2) „Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Bartoszyce na lata 2016-2020” przyjęty przez Radę Gminy Bartoszyce Uchwałą Nr XIV/172/2016 z dnia 29 marca 2016 r. Program stanowił załącznik do ww. Uchwały.

W Programie zawarto między innymi diagnozę problemu przemocy w rodzinie, dane statystyczne dotyczące skali zjawiska oraz działań podjętych wobec sprawców w latach 2013-2015, analizę SWOT oraz cele programu. Głównym celem Programu jest ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie oraz zwiększenie skuteczności pomocy dla rodzin, w których ten problem występuje.

Program realizowany jest poprzez działania ujęte w 4 celach szczegółowych:

Cel 1. Systematyczna edukacja środowiska lokalnego w celu podniesienia społecznej świadomości i wrażliwości na temat zjawiska przemocy w rodzinie i przemocy ze względu na płeć.

Cel 2. Zwiększenie skuteczności działań na rzecz osób uwikłanych w przemoc, tj. doświadczających przemocy w rodzinie i stosujących przemoc.

Cel 3. Zwiększenie efektywności działań profilaktycznych, edukacyjnych i wychowawczych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie adresowanych do różnych grup odbiorców.

Cel 4. Podniesienie kompetencji zawodowych przedstawicieli służb i instytucji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Dla każdego celu szczegółowego zaplanowano działania, wskazano realizatorów oraz określono wskaźniki. Ponadto wskazano adresatów programu, realizatora i współrealizatorów programu, miejsce i termin realizacji oraz prognozowane efekty.

W programie określono sposób jego monitorowania i ewaluacji. Wskazano źródła finansowania. Harmonogram realizacji zadań w roku 2016, zatwierdzony przez wójta, stanowił załącznik nr 1 do ww. programu.

[dowód: akta kontroli str. 3-28]

Kierownik GOPS wyjaśniła na piśmie, że w kontrolowanym okresie Gmina Bartoszyce, w 2015 r. po raz pierwszy włączyła się w międzynarodową kampanię „16 Dni Przeciwno Przemocy ze Względem na Płeć”, w którą wpisuje się akcja „Biała Wstążka”. Od połowy listopada do połowy grudnia 2015 r., na terenie gminy realizowany był partnerski projekt Stowarzyszenia Wspólny Dom na Rzecz Mieszkańców Gminy Bartoszyce i Urzędu Gminy w Bartoszycach pn. „Czego Jaś się nie nauczy, tego Jan nie będzie umiał”. W szkołach i gminnym przedszkolu zorganizowano szereg działań, których celem było uwrażliwienie na krzywdę drugiego człowieka od najmłodszych lat i wpajanie ponadczasowych wartości, takich jak: tolerancja, wrażliwość, empatia. Zorganizowano apele i konkursy tematyczne, pogadanki, wywiady, szkolenia, projekcje filmów. Rozmawiano na temat dobrego wychowania i tłumaczono, dlaczego warto być dżentelmenem. 25 listopada 2015 r., w ramach kampanijnych działań w miejscowości Dębówko, odbyła się V Wojewódzka

konferencja, z udziałem autorytetów z dziedziny przeciwdziałania przemocy w rodzinie i licznie zgromadzonych słuchaczy (ponad 80 osób reprezentujących sektor samorządowy, oświatę, pomoc społeczną, służbę zdrowia, wymiar sprawiedliwości, Policję).

W ramach obowiązków służbowych, członek Zespołu Interdyscyplinarnego (przedstawiciel Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych), będący etatowym pracownikiem Urzędu Gminy w Bartoszycach, w systemie ciągłym definiował problemy zgłaszane przez interesantów, prowadził rozmowy motywacyjno-informacyjne z osobami nadużywającymi alkoholu i przejawiającymi zachowania przemocowe, motywował osoby uzależnione i członków ich rodzin do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia od alkoholu, udzielał konsultacji osobom doznającym przemocy w rodzinie, motywował osoby stosujące przemoc do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych, a doświadczające przemocy do udziału w grupie wsparcia, przekazywał informacje na temat dostępnych miejsc specjalistycznej pomocy.

W budynku urzędu systematycznie kolportowane są ulotki, broszurki, plakaty tematyczne. W 2015 r. na potrzeby kampanii „16 Dni Przeciwno Przemocy ze Względu na Płeć” z budżetu gminy opłacono projekt i wykonanie ulotek edukacyjno-informacyjnych i banneru tematycznego, zaprezentowanego podczas V wojewódzkiej konferencji „Biała Wstążka”.

Jednym z wiodących parterów Gminy Bartoszyce, w realizacji zadań ukierunkowanych na przeciwdziałanie przemocy (w rodzinie, rówieśniczej, ze względu na płeć) są gminne placówki oświatowe. Zarówno w 2015, jak i w 2016 r. ze środków przeznaczonych na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych placówki oświatowe otrzymały środki finansowe na realizację programów profilaktycznych, ukierunkowanych na szeroko rozumianą profilaktykę społeczną.

Gminne szkoły włączają się w realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy, tj.:

Szkoła Podstawowa w Galinach – organizowała pogadanki na temat przemocy - 2 razy w roku 2015 i 2016, w których uczestniczyło 30 uczniów poniżej 13 roku życia, pod tytułem „Mój dzielnicowy dla rodzica”.

Szkoła Podstawowa w Rodnowie - zorganizowano pogadanki na temat przemocy dla 33 uczniów w 2015 roku oraz 2 pogadanki w 2016 roku. W 2015 roku przeprowadzono ankietę na temat przemocy i bezpieczeństwa dla dzieci i rodziców, w której wzięło udział 60 uczestników. W 2015 roku przeprowadzono prezentację multimedialną pt. „Agresja w szkole”, w której uczestniczyły 33 osoby.

Szkoła Podstawowa w Żydowie – zorganizowała w 2015 r. spotkanie z policjantem na temat konsekwencji stosowania przemocy, w którym wzięło udział 80 uczniów. Ponadto zorganizowała szkolny konkurs plastyczny pt. „Stop przemocy”, w którym uczestniczyło 50 osób. W listopadzie 2015 roku szkoła zorganizowała spotkanie pod tytułem „Agresja i przemoc w rodzinie”, w którym wzięło udział 60 osób. Szkoła organizuje także rady pedagogiczne na temat przemocy.

Szkoła Podstawowa w Krawczykach – w roku szkolnym 2015/2016 przeprowadzano projekt „Savoir- vivre” na temat dobrego zachowania i agresji. Uczestniczyły w nim 72 osoby. Zorganizowano pogadanki na temat przemocy, w których uczestniczyło 72 uczniów.

Szkoła Podstawowa w Sokolicy – w listopadzie 2015 r. zorganizowano wystawę prac plastycznych uczniów dotyczącą przemocy, w której uczestniczyło 50 uczniów. W 2016 r. uczniowie wystawili spektakl dla rodziców o tematyce przemocy. W lutym 2016 r. zostało przeprowadzone szkolenie rady pedagogicznej przygotowujące do realizacji programu profilaktyczno-wychowawczego "Strażnicy uśmiechu", uczestniczyło w nim 10 nauczycieli.

Szkoła Podstawowa w Wojciechach – w okresie objętym kontrolą w szkole przeprowadzono pogadanki, godziny wychowawcze, spotkania z policjantami, w których uczestniczyło 120 uczniów. Ponadto zorganizowano projekcję filmu dotyczącego cyberprzemocy, który obejrzało 120 uczniów.

Szkoła Podstawowa w Bezledach - organizowała program profilaktyczny "Nie daj się przemocy fizycznej, psychicznej i seksualnej", program „Przemoc nigdy nie popłaca bo przeciw tobie się obraca”. Programy organizowane były w roku szkolnym 2015/2016, uczestniczyło w nich ok. 100 uczniów. Szkoła organizowała również zajęcia na temat agresji „Agresji mówimy stop”, w których uczestniczyli rodzice i uczniowie, tj. około 200 osób. W 2015 r. w szkole wyemitowano trzy filmy pt.: „Koszmar przemocy w rodzinie, „Przemoc w rodzinie”, „Stop przemocy wobec kobiet”, które obejrzało 100 uczniów.

Gimnazjum w Bezledach – w okresie objętym kontrolą w szkole zorganizowano zajęcia wychowawcze na temat przemocy, w których uczestniczyło 50 osób. Szkoła zorganizowała również warsztaty dla rodziców pt. „Dziecko a media” oraz wywiadówki profilaktyczne, w których uczestniczyło 70 rodziców.

Przedstawiciele instytucji i służb, wchodzących w skład lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, uczestniczyli w następujących formach dokształcania:

- w kwietniu 2015 r. członek Zespołu Interdyscyplinarnego – przedstawiciel GKRPA, ukończył Studium Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (kurs podstawowy) przy Instytucie Psychologii Zdrowia w Warszawie. Od września 2016 r. kontynuuje edukację, realizując II stopień - Studium Pomocy Ofiarom Przemocy w Rodzinie;
- w październiku 2015 r. członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego uczestniczyli w trzydniowym szkoleniu pn. „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i przemocy ze względu na płeć. Szkolenie zorganizowane było w Olsztynie przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej;
- w maju 2016 roku czterech pracowników socjalnych uczestniczyło w szkoleniu dotyczącym narkotyków i dopalaczy zorganizowanym przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bartoszycach;
- w kwietniu 2016 r. pedagodzy z gimnazjum w Kinkajmach i Bezledach oraz przedstawiciel Urzędu Gminy w Bartoszycach, uczestniczyli w konferencji dot. certyfikowania placówek oświatowych w oparciu o program „Chronimy Dzieci”, koordynowany przez Fundację „Dajemy Dzieciom Siłę”.

Od 2015 r. (nadal) prowadzone są zajęcia profilaktyczne w dwóch świetlicach wiejskich. W Sokolicy realizowany jest autorski projekt pn. „Bajkowa świetlica”, a w Skitnie „Gotowi na przyszłość – Start”. Programy uwzględniają elementy profilaktyki zachowań społecznych oraz umożliwiają rozwój zainteresowań i pasji dzieci (taniec, śpiew, rysunek). W 2015 r. w zajęciach uczestniczyło 40 dzieci.

W 2016 r. gminne placówki oświatowe, otrzymały dofinansowanie na realizację projektów profilaktycznych, adresowanych do uczniów, nauczycieli i rodziców. W ofertach uwzględniono organizację szkoleń i warsztatów dla uczniów i rodziców, konkursów tematycznych, prelekcji i pogadanek. Gimnazjum im. M. Kopernika w Kinkajmach w 2015 r. przystąpiło do programu Fundacji „Dajemy Dzieciom Siłę” pt. „Chronimy Dzieci”, którego celem jest ochrona dzieci przed przemocą ze strony osób dorosłych (rodziców, opiekunów, pracowników placówki) oraz rówieśników. Szkoła, w ten sposób, chce podnieść skuteczność działań wychowawczych i profilaktycznych na rzecz bezpieczeństwa i tworzenia przyjaznego środowiska poprzez wdrożenie w szkole rozwiązań systemowych w zakresie ochrony dzieci przed krzywdzeniem.

W przedłożonej do kontroli dokumentacji znajdowało się „Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w latach 2011-2015”, które zawierało informacje o realizacji zadań wynikających z Programu.

Pozostałe zadania już zrealizowane lub pozostające w trakcie realizacji opisano w następnych punktach protokołu.

[dowód: akta kontroli str. 29-34]

II. Prowadzenie poradnictwa w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Kierownik GOPS wyjaśniła na piśmie, że poradnictwo w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w okresie objętym kontrolą, świadczone było przez:

- psychologa, udzielającego pomocy w siedzibie GOPS, finansowanego ze środków na realizację Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, który udzielał porad w 2016 r. raz w tygodniu przez 2 godziny, do dnia zakończenia kontroli z pomocy specjalisty skorzystało 9 osób,
- pedagoga/terapeuty, udzielającego pomocy w siedzibie GOPS, finansowanego ze środków własnych Gminy Bartoszyce, który udzielał poradnictwa w okresie od 2015 r. do października 2016 r. raz w miesiącu, a od października 2016 r. 4 razy w tygodniu, z pomocy specjalisty skorzystało w 2015 r. - 59 osób, w 2016 r. do dnia zakończenia kontroli 15 osób,
- pedagogów zatrudnionych w Gimnazjach w Kinkajmach i Bezledach, udzielających poradnictwa w ramach wykonywanych obowiązków służbowych, z ich pomocy skorzystało w: 2015 r. - 6 osób, w 2016 r. do dnia zakończenia kontroli - 4 osoby,
- pracowników socjalnych, udzielających poradnictwa w ramach wykonywania obowiązków służbowych, w godzinach pracy Ośrodka, z poradnictwa ww. skorzystało w 2015 r. - 110 osób, w 2016 r. do dnia zakończenia kontroli - 62 osoby.

[dowód: akta kontroli str. 35]

III. Prowadzenie interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie przez pracowników socjalnych GOPS.

W oparciu o przedstawione dokumenty stwierdzono, że pracownicy socjalni GOPS, w okresie objętym kontrolą, przeprowadzili w 2015 r. 1 interwencję w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, w związku z którą wypełnili formularz „Niebieska Karta – A”. Formularz przekazano do Przewodniczącej Zespołu zgodnie z terminem wskazanym w § 7 ust.1 rozporządzenia.

[dowód: akta kontroli str. 36]

Kierownik GOPS oświadczyła na piśmie, że w okresie objętym kontrolą nie było przypadku odebrania dzieci z rodziny w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
[dowód: akta kontroli str. 37]

IV. Prowadzenie działań edukacyjnych służących wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

Zgodnie z informacją przedłożoną przez Kierownik GOPS, działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie, w okresie objętym kontrolą, na terenie Gminy Bartoszyce były realizowane przez:

- placówki oświatowe, które w 2015 r. przystąpiły do organizacji Warmińsko-Mazurskich „Dni Rodziny”, w ramach których zrealizowały następujące projekty:
 - Szkoła Podstawowa w Krawczykach - „Piknik Rodzinny - Krawczyki 2015” oraz „Rodzina to mój skarb”,
 - Szkoła Podstawowa w Galinach - „Rodzina na medal”,
 - Szkoła Podstawowa w Żydowie i Szkoła Podstawowa w Bezledach - „Grunt to rodzinka”,
 - Szkoła Podstawowa w Rodnowie - „Rodnowskie Dni Rodziny”,
 - Szkoła Podstawowa w Wojciechach - „Rodzina drogowskazem życia”,
 - Przedszkole Gminne nr 1 w Bartoszykach - „Mamo, tato kochaj mnie mądrze”.

Łącznie w ww. imprezach uczestniczyło ok. 1450 osób.

5 maja 2015 r. Urząd Gminy w Bartoszykach zorganizował dwa spotkania edukacyjne z sędzią Anną Marią Wesołowską. Pierwsze adresowane było do gimnazjalistów z Kinkajm i Bezled. Adresatem drugiego spotkania byli rodzice, nauczyciele, pracownicy pomocy społecznej i gminni radni, którym p. Anna Maria Wesołowska przekazała wiedzę na temat współczesnych zagrożeń, uwrażliwiła na budowanie prawidłowych relacji z dziećmi i uświadamiała gdzie szukać pomocy w sytuacjach, które wymagają interwencji i pomocy instytucjonalnej. W spotkaniu wzięło udział szacunkowo ok. 100 osób.

W 2016 r., w ramach Warmińsko-Mazurskich Dni Rodziny Urząd Gminy w Bartoszykach zorganizował „Wielki Profilaktyczny Piknik Rodzinny” w Bezledach, w którym uczestniczyło ok. 500 osób – rodzice, dzieci i dziadkowie.

Kierownik GOPS wyjaśniła ponadto na piśmie, że od 2012 r. w oparciu o umowę o pracę, a od 26 września 2016 r. o umowę na zastępstwo, w Ośrodku, jest zatrudniony asystent rodziny. Źródłem finansowania są środki własne oraz wojewody w ramach „Programu Asystent rodziny i Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2016”.

W 2015 r. wsparciem asystenta objętych było 15 rodzin (z tego w 4 rodziny objęte procedurą „Niebieskie Karty”), w 2016 r. - 15 rodzin (z tego 2 rodziny objęte procedurą „Niebieskie Karty”).

[dowód: akta kontroli str. 38-40]

W toku kontroli przedłożono dokumentację potwierdzającą pracę asystenta rodziny.

V. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.

Zgodnie z oświadczeniem Kierownik GOPS, w okresie objętym kontrolą nie było potrzeby

zapewnienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia. Jednocześnie kierownik GOPS wskazała, że gdyby taka sytuacja nastąpiła, osoby potrzebujące byłyby umieszczone w Domu Noclegowym w Bartoszycach, posiadającym pokoje dla matek z dziećmi oraz Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Olsztynie.

[dowód: akta kontroli str. 41]

VI. Realizacja zadań w zakresie funkcjonowania zespołu interdyscyplinarnego, w tym prowadzenia procedur „Niebieskie Karty”.

W toku kontroli stwierdzono, że Rada Gminy Bartoszyce Uchwałą Nr XII/74/2011 z dnia 29 września 2011 r., określiła tryb i sposób powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowe warunki jego funkcjonowania. Powyższe zawarto w załączniku do ww. Uchwały.

[dowód: akta kontroli str. 42-45]

W kontrolowanym okresie, z uwagi na czteroletni okres kadencyjności Zespołu określony w ww. uchwale, Wójt Gminy Bartoszyce dwukrotnie powoływała Zespół Interdyscyplinarny następującymi zarządzeniami:

- Zarządzeniem Nr OA.0050.106.2011 z dnia 21 listopada 2011 r. ze zmianami,
- Zarządzeniem Nr OA.0050.150.2016 z dnia 18 listopada 2015 r.

Skład Zespołu był zgodny z art. 9a ust. 3 i 4 ustawy.

[dowód: akta kontroli str. 46-53]

W oparciu o przedłożoną dokumentację stwierdzono, że Wójt Gminy Bartoszyce, zawarła porozumienia o współpracy w Zespole ze wszystkimi podmiotami, których przedstawiciele weszli w skład Zespołu.

Jednocześnie ustalono, że z uwagi na jednoczesne pełnienie przez Panią Jadwigę Gut funkcji Wójt Gminy Bartoszyce i Przewodniczącej GKRPA, nie zawarto porozumienia o współpracy w Zespole pomiędzy Wójtem, a Przewodniczącą GKRPA.

W oparciu o przedłożoną dokumentację ustalono, że członkowie Zespołu, zgodnie z art. 9c ust. 3 ustawy, złożyli oświadczenia o zachowaniu poufności.

W toku kontroli ustalono, że członkowie Zespołu, podczas posiedzenia Zespołu, które odbyło się w dniu 23 listopada 2011 r., wybrali na Przewodniczącą Zespołu Kierownik GOPS – Panią Krystynę Kubiak oraz Zastępcę Przewodniczącej w osobie Pani Anety Bałdygi - pracownika GOPS. Posiedzenie udokumentowano w formie protokołu.

[dowód: akta kontroli str. 54-61]

Z uwagi na ponowne powołanie Zespołu, podczas posiedzenia Zespołu, które odbyło się w dniu 02 grudnia 2015 r. jego członkowie dokonali ponownego wyboru Przewodniczącej Zespołu w osobie Kierownik GOPS – Pani Krystyny Kubiak oraz Zastępcy Przewodniczącej w osobie Pani Renaty Tadorowskiej - członka GKRPA. Posiedzenie udokumentowano w formie protokołu.

[dowód: akta kontroli str. 62-66]

Przewodnicząca oraz powołani kolejno Zastępcy Przewodniczącej posiadali upoważnienie członków Zespołu do powoływania grup roboczych w ich imieniu w indywidualnych sprawach oraz w czasie nieobecności Przewodniczącej do jej zastępowania.

[dowód: akta kontroli str. 58-61,66]

W toku kontroli przedłożono zaświadczenie wydane przez zastępcę Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, potwierdzające fakt zarejestrowania w ogólnokrajowym, jawnym rejestrze zbiorów danych osobowych o nazwie „ZESPOŁY INTERDYSCYPLINARNE”.

W toku kontroli ustalono, że Zespół funkcjonuje w oparciu o „Regulamin Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Bartoszycach”, który był dwukrotnie aneksowany w terminach 01.06.2012 r. oraz 03.06.2013 r. W Regulaminie określono m.in. tryb pracy Zespołu, zasady powoływania, procedury postępowania i działania grup roboczych oraz prowadzoną dokumentację. Wzory dokumentów stanowiły załączniki do Regulaminu oraz aneksów.

W oparciu o przedłożony protokół z posiedzenia Zespołu ustalono, że członkowie Zespołu przyjęli ww. Regulamin na spotkaniu w dniu 7 grudnia 2011 r. i zapoznawali się z kolejnymi zmianami do Regulaminu na spotkaniu w dniu 1 czerwca 2012 r. oraz w dniu 3 czerwca 2013 r.

Na podstawie przedłożonych protokołów ze spotkań Zespołu, kontrolujący stwierdzili, że do dnia zakończenia kontroli odbyło się 9 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego. Częstotliwość organizacji posiedzeń zespołu była zgodna z art. 9a ust. 7 ustawy.

[dowód: akta kontroli str. 67]

VII. Realizacja procedury „Niebieskie Karty”

W oparciu o przedłożoną dokumentację ustalono, że w kontrolowanym okresie do Przewodniczącej Zespołu wpłynęło łącznie 105 formularzy „Niebieska Karta- A”, z czego 86 formularzy wszczynających procedurę, tj.:

- w 2015 r. do Przewodniczącej Zespołu wpłynęło łącznie 55 formularzy „Niebieska Karta – A”, wszczynających procedurę, w tym: 49 założonych przez Policję, 2 przez pracowników socjalnych (z czego jeden formularz założony przez pracownika MOPS w Bartoszycach), 2 przez przedstawicieli oświaty i 2 przez przedstawicieli GKRPA,
- w 2016 r. do dnia zakończenia kontroli wpłynęło łącznie 31 formularzy „Niebieska Karta – A” wszczynających procedurę, w tym: 28 założonych przez Policję, 1 przez pracownika socjalnego MOPS w Bartoszycach, 1 przez przedstawiciela oświaty, 1 przez przedstawiciela GKRPA.

[dowód: akta kontroli str. 68]

Ponadto w okresie kontrolowanym, do Przewodniczącej Zespołu wpłynęło łącznie 13 formularzy „NK-A”, wypełnionych przez przedstawicieli Policji, w związku z kolejnymi zdarzeniami stosowania przemocy w rodzinach w trakcie realizacji procedur, zgodnie z § 9 ust. 1 rozporządzenia.

Dokumentacja Zespołu Interdyscyplinarnego, zgodnie z informacją przedłożoną przez Kierownik GOPS, jest przechowywana w zamkniętej szafie w pokoju nr 6 GOPS. Dostęp do dokumentacji posiadają jedynie osoby upoważnione.

[dowód: akta kontroli str. 69]

Kontrolujący przeanalizowali dokumentację 10 losowo wybranych spraw, prowadzonych

główny

rdh.

w ramach procedury „Niebieskie Karty” (nr spraw: 231/15, 233/15, 262/16, 226/15, 259/16, 208/15, 195/15, 199/15, 209/15, 252/16,).

[dowód: akta kontroli str. 70-74]

W wyniku analizy przedłożonej dokumentacji dokonano następujących ustaleń:

- W 2 przypadkach, w trakcie realizacji procedur, nastąpiły kolejne zdarzenia stosowania przemocy w rodzinie (sprawy nr: 231/15, 259/16).

W przypadku sprawy nr 231/15 przedstawiciel Policji wypełnił kolejny formularz „NK-A”, zgodnie z § 9 ust. 1 rozporządzenia, dokumentując kolejne zdarzenie przemocy w rodzinie.

W sprawie nie wypełniono kolejnego formularza „NK-C”, co było niezgodne z § 9 ust. 2 rozporządzenia. Za nieprawidłowość byli odpowiedzialni członkowie grupy roboczej zajmujący się sprawą.

W przypadku sprawy nr 259/16 brak było kolejnych formularzy „NK-A”, wypełnionych przez przedstawicieli Policji, w związku z kolejnymi zdarzeniami przemocy w rodzinie. W dokumentacji widniały jedynie notatki urzędowe potwierdzające dwie interwencje Policji w rodzinie w związku z przemocą.

Ww. było niezgodne z § 9 ust. 1 rozporządzenia i skutkowało nieprawidłową realizacją procedury, w tym narażeniem zdrowia oraz życia osoby, co do której istniało podejrzenie, że doświadcza przemocy w rodzinie.

Za powyższą nieprawidłowość byli odpowiedzialni przedstawiciele Policji podejmujący interwencje w sprawie.

- W 9 przypadkach formularze „NK-A” zostały przekazane do Przewodniczącej Zespołu zgodnie z terminem wskazanym w § 7 ust. 1 rozporządzenia.

W 1 przypadku (sprawa nr 209/15) formularz „NK-A” został przekazany do Przewodniczącej Zespołu w Gminie Bartoszyce przez Przewodniczącą Zespołu w Mieście Bartoszyce, z uwagi na miejsce zamieszkania osoby, co do której istniało podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, w celu dalszej realizacji procedury wobec tej osoby.

- Wszystkimi 10 sprawami zajmowały się grupy robocze powoływane przez Przewodniczącą Zespołu.

- W 9 sprawach formularze „NK-A” zostały przekazane przez Przewodniczącą Zespołu członkom grup roboczych zgodnie z terminem określonym w § 8 ust. 1 rozporządzenia.

W 1 sprawie nr 231/15 brak było udokumentowania okoliczności przekazania przez Przewodniczącą Zespołu kolejnego formularza „NK-A” członkom grupy roboczej zajmującym się sprawą, co było niezgodne z § 10 ust. 1 rozporządzenia. Za powstałą nieprawidłowość była odpowiedzialna Przewodnicząca Zespołu.

- W 5 przypadkach skład grup roboczych był adekwatny do indywidualnych potrzeb i problemów rodzin objętych procedurami (sprawy nr: 208/15, 195/15, 199/15, 209/15, 252/16).

W 5 przypadkach Przewodnicząca Zespołu powołała grupy robocze w składzie niezgodnym z art. 9a ust. 11 i 12 ustawy (sprawy nr: 231/15, 233/15, 262/16, 226/15, 259/16), tj.:

- w 1 sprawie nr 231/15 - w grupie roboczej brak było kuratora, pomimo że wobec osoby, co do której istniało podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie sąd zastosował dozór

Julia

Julia

kuratora,

– w 4 sprawach nr 233/15, 262/16, 226/15, 259/16 - w grupie roboczej brak było przedstawiciela ochrony zdrowia.

Ww. nieprawidłowość skutkowałą brakiem interdyscyplinarności w działaniach podejmowanych na rzecz rodzin objętych procedurami.

Osobą odpowiedzialną za powyższe była Przewodnicząca Zespołu.

- W dokumentacji 9 spraw znajdowały się formularze „NK-C” wypełnione przez członków grup roboczych zgodnie z § 8 ust. 2 lub § 8 ust. 5 rozporządzenia.

W 2 przypadkach (sprawy nr: 195/15, 199/15) brak było udokumentowania okoliczności wypełnienia formularzy „NK-C”, co było niezgodne z § 10 ust. 1 rozporządzenia.

Ww. nieprawidłowość skutkowałą brakiem możliwości stwierdzenia czy wypełnienie formularzy „NK-C” odbyło się zgodnie z § 8 ust. 2 lub § 8 ust. 5 rozporządzenia.

Za powyższe byli odpowiedzialni członkowie grup roboczych zajmujący się ww. sprawami.

- W 7 przypadkach (sprawy nr: 208/15, 209/15, 252/16, 231/15, 233/15, 226/15, 259/16) grupa robocza opracowała indywidualny plan pomocy rodzinie, w którym zaplanowano działania dla wszystkich członków grup roboczych zajmujących się poszczególnymi sprawami, zgodnie z § 16 ust. 2 rozporządzenia.

W 3 przypadkach indywidualny plan pomocy nie obejmował działań dla członków grupy roboczej, tj. przedstawiciela oświaty (sprawy nr 262/16, 199/15) oraz przedstawiciela GKRPA (sprawa nr 195/15), co było niezgodne z § 16 ust. 2 rozporządzenia.

Ww. nieprawidłowość skutkowałą brakiem interdyscyplinarności oraz zmniejszeniem efektywności podejmowanych działań pomocowych realizowanych wobec rodzin w toku procedury.

Osobą odpowiedzialną za ww. nieprawidłowość była Przewodnicząca Zespołu.

- W dokumentacji 9 spraw znajdowały się formularze „NK-D” wypełnione zgodnie z § 8 ust. 6 rozporządzenia.

W 1 przypadku (sprawa nr 209/15), nie wypełniono formularza „NK-D” z uwagi na brak możliwości ustalenia aktualnego miejsca pobytu osoby, co poświadczala notatka dzielnicowego dołączona do sprawy.

W 1 przypadku (sprawa nr: 208/15) brak było udokumentowania okoliczności wypełnienia formularza „NK-D”, co było niezgodne z § 10 ust. 1 rozporządzenia.

Ww. nieprawidłowość skutkowałą brakiem możliwości stwierdzenia, czy wypełnienie formularza „NK-D” odbyło się zgodnie z § 8 ust. 6 rozporządzenia, tj. przez członków grupy roboczej w obecności osoby, co do której istniało podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie.

Osobami odpowiedzialnymi za ww. nieprawidłowość byli członkowie grupy roboczej.

- W 5 przypadkach (sprawy nr: 252/16, 231/15, 233/15, 262/16, 259/16) udokumentowano realizację działań określonych w indywidualnych planach pomocy zgodnie z zapisem § 10 ust. 1 rozporządzenia, podejmowanych przez członków grup roboczych.

W 1 przypadku (sprawa nr 209/15) z uwagi na realizację procedury wobec osoby, co do której istniało podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, udokumentowano jedynie działania dzielnicowego, związane z ustaleniem miejsca pobytu osoby.

W 4 przypadkach brak było udokumentowania przez członków grup roboczych realizacji indywidualnego planu pomocy w rodzinach objętych procedurą (sprawy nr: 208/15, 195/15,

199/15, 226/15,), tj.:

- w sprawie nr 208/15 brak było udokumentowania działań prowadzonych przez przedstawicieli: GKRPA, Policji i oświaty,
- w sprawie nr 195/15 brak było udokumentowania działań prowadzonych przez przedstawicieli: Policji i GKRPA,
- w sprawie nr 199/15 brak było udokumentowania działań prowadzonych przez przedstawicieli: Policji i oświaty,
- w sprawie nr 226/15 brak było udokumentowania działań prowadzonych przez kuratora.

Nieudokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” przez osoby zajmujące się poszczególnymi sprawami, stanowiło niedopełnienie obowiązku wskazanego w art. 9b ust. 3 pkt 3 ustawy i § 10 ust. 1 rozporządzenia i skutkowało brakiem możliwości stwierdzenia czy działania zostały zrealizowane.

Osobami odpowiedzialnymi za ww. nieprawidłowość byli członkowie grup roboczych, zajmujący się poszczególnymi sprawami.

- W 6 przypadkach procedura „Niebieskie Karty” pozostawała w trakcie realizacji (sprawy nr: 231/15, 233/15, 262/16, 226/15, 259/16, 252/16).

W 4 przypadkach (sprawy nr: 208/15, 195/15, 199/15, 209/15), zakończono procedurę pomimo braku udokumentowania realizacji działań podjętych przez członków grup roboczych wobec rodziny objętej procedurą, w tym informacji od Zespołu Interdyscyplinarnego z Miasta Bartoszyce, dotyczącej sytuacji osoby, co do której istniało podejrzenie, że doświadcza przemocy w rodzinie (sprawa nr: 209/15).

Ww. było niezgodne z § 10 ust. 1 rozporządzenia i skutkowało brakiem możliwości stwierdzenia czy zrealizowano indywidualne plany pomocy wobec rodzin objętych procedurą.

Za powyższe była odpowiedzialna Przewodnicząca Zespołu.

W sprawie nr 195/15 w protokole z zakończenia procedury nie wskazano przesłanki do jej zakończenia, co było niezgodne z § 10 ust. 1 oraz § 18 ust. 1 rozporządzenia.

Powyższa nieprawidłowość skutkowała brakiem możliwości stwierdzenia powodu zakończenia procedury, za co była odpowiedzialna Przewodnicząca Zespołu.

Monitorowanie sytuacji rodzin, zgodnie z wyjaśnieniem Przewodniczącej Zespołu będącej jednocześnie Kierownik GOPS, odbywa się poprzez monitorowanie środowisk przez pracowników socjalnych oraz asystenta rodziny, którzy są w stałym kontakcie z kuratorami, dzielnicowymi, pedagogiem lub dyrektorem szkoły. Ponadto monitoring jest prowadzony co pół roku w rodzinach, w których osoba, co do której istniało podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, brała udział w programie korekcyjno-edukacyjnym.

[dowód: akta kontroli str. 75]

W toku kontroli ustalono, że przyczyną wystąpienia nieprawidłowości było niestosowanie przez osoby odpowiedzialne za realizację zadań obowiązujących przepisów prawa.

W trakcie kontroli na bieżąco omawiano wyniki kontroli oraz udzielano instruktażu i wyjaśnień Kierownik GOPS, będącej jednocześnie Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego, w zakresie wynikającym z kontroli. Kontrolujący omówili ponadto wyniki kontroli na spotkaniu podsumowującym z Panią Jadwigą Gut - Wójt Gminy Bartoszyce, Panią Renatą Tadorowską – Kierownik Referatu Spraw Społecznych, Promocji i Pozyskiwania Środków Pozabudżetowych, Panią Krystyną Kubiak – Kierownik GOPS

w Bartoszycach, będącą jednocześnie Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Panią Katarzyną Pawłowicz – pracownikiem GOPS, które odbyło się w dniu 14 października 2016 r.

Na tym protokół zakończono.

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po odczytaniu podpisano

w dniu 02.12.2016r.....

Na podstawie § 18 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz. U. 2015 poz. 1390), kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyn tej odmowy (odmowa podpisania protokołu nie stanowi przeszkody do sporządzenia zaleceń pokontrolnych). Ma też prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki kontrolowanej stanowiska Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej wobec zastrzeżeń.

Wójt Gminy Bartoszyce

Zespół kontrolujący

Bartoszyce 02.12.2016r

miejsowość, data

WÓJT

Jadwiga Gut
Jadwiga Gut

GŁÓWNY SPECIALISTA

Agnieszka Bucała
Agnieszka Bucała

STARSZY INSPEKTOR
WOJEWÓDZKI

Kamilla Duk
Kamilla Duk